

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Jihočeská univerzita**, se sídlem Branišovská 31a, České Budějovice, ve věci ochrany proti nečinnosti správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. 10. 2012, č. j. 10 Na 1/2012 - 43,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. 10. 2012, č. j. 10 Na 1/2012 - 43, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podanou kasační stížností napadá shora označené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), jímž bylo zastaveno řízení o podání stěžovatele, týkajícího se jeho nespokojenosti s postupem žalované při vyřizování požadavku blíže neurčeného souboru informací, a to pro nezaplacení soudního poplatku. Dále se podanou kasační stížností dožaduje stanovení lhůty pro vydání rozhodnutí o jeho žádosti o ustanovení zástupce.

Krajský soud v napadeném usnesení uvedl, že poplatková povinnost stěžovateli vznikla ve smyslu ustanovení § 4 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), s podáním žaloby. Jelikož soudní poplatek ve výši 2000 Kč nebyl s podáním žaloby uhrazen, vyzval krajský soud stěžovatele usnesením ze dne 6. 2. 2012, č. j. 10 Na 1/2012 - 19, k jeho úhradě, a to v sedmidenní lhůtě.

Stěžovatel v reakci na tuto výzvu požádal dne 22. 2. 2012 o osvobození od soudních poplatků. Tato žádost byla usnesením krajského soudu ze dne 15. 3. 2012,

č. j. 10 Na 1/2012 - 25, zamítnuta. Uvedené usnesení bylo potvrzeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2012, č. j. 7 Ans 9/2012 - 9 (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

S ohledem na skutečnost, že stěžovatel nebyl od zaplacení soudního poplatku osvobozen a soudní poplatek nebyl ke dni rozhodování krajského soudu uhrazen, nezbylo, než žalobní řízení ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích zastavit.

V kasační stížnosti stěžovatel namítá, že žádné usnesení o tom, že by mu nebylo přiznáno právo na osvobození od soudních poplatků, nebylo ze strany krajského soudu vydáno. Dále uvádí, že výzva k uhrazení soudního poplatku byla stěžovateli vydána před tím, než rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem sp. zn. 7 Ans 9/2012. S ohledem na podanou kasační stížnost pozbyla výzva svých účinků a stěžovatel měl být opětovně vyzván k zaplacení soudního poplatku v náhradní lhůtě. Stěžovatel dále namítá, že ke dni podání kasační stížnosti nebylo krajským soudem rozhodnuto o jeho žádosti o ustanovení zástupce. Postupem soudu se tak stěžovatel ocitl bez právní pomoci, přičemž na uvedeném tvrzení nemůže nic změnit ani výrok rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. Aprn 3/2012. Soud byl povinen stěžovatele vyzvat k zaplacení soudního poplatku, nikoli zastavit řízení. Stěžovatel navrhuje napadené usnesení zrušit, současně žádá o určení lhůty pro vydání rozhodnutí o jeho žádosti o ustanovení zástupce.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti. Podle obsahu spisu totiž zjevně absentují dvě podmínky řízení. Jednak nebyl zaplacen soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti [§ 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích] a jednak stěžovatel není zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Podle konstantní judikatury zdejšího soudu však v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu, kterým bylo zastaveno řízení o žalobě poté, co nabylo právní moci usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), a kasační stížnost žalobce proti tomuto usnesení byla Nejvyšším správním soudem zamítnuta, není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem (srovnej rozsudek NSS ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Ads 66/2012 - 22). Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je zčásti důvodná.

Z obsahu spisu kasační soud ověřil, že usnesením ze dne 6. 2. 2012 byl stěžovatel krajským soudem vyzván ke splnění poplatkové povinnosti, a to ve lhůtě 7 dnů od doručení předmětného usnesení. Doručení je vykázáno na č. l. 20 soudního spisu ke dni 20. 2. 2012. Stěžovatel byl současně poučen o tom, že má-li za to, že jsou u něho splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, může u soudu podat návrh, aby mu bylo toto osvobození přiznáno.

Podáním ze dne 21. 2. 2012 stěžovatel o osvobození od soudních poplatků požádal. Usnesením ze dne 15. 3. 2012, č. j. 10 Na 1/2012 - 25, založeném na č. l. 25 soudního spisu nebylo stěžovateli osvobození od soudních poplatků přiznáno. Kasační stížnost proti tomuto usnesení byla shora uvedeným rozsudkem kasačního soudu dne 28. 6. 2012

zamítnuta. Následně napadeným usnesením krajský soud řízení o žalobě pro nezaplacení soudního poplatku zastavil.

Z uvedené rekapitulace je zcela nepochybné, že kasační námitka namítající neexistenci usnesení krajského soudu, kterým nebylo stěžovateli přiznáno k jeho žádosti osvobození od soudních poplatků, nemá oporu ve spisovém materiálu. Ostatně bez tohoto usnesení by ani nemohl existovat rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2012, kterým byla kasační stížnost stěžovatele brojící vůči onomu „neexistujícímu usnesení“ zamítnuta a jehož existenci stěžovatel zmiňuje v kasační stížnosti. Oproti tomu námitku napadající nesprávný postup krajského soudu, který stěžovatele opakovaně nevyzval k zaplacení soudního poplatku v náhradní lhůtě, kasační soud za důvodnou považuje.

Předpokladem zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku (§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích) je nejen to, že poplatek nebyl zaplacen, ale také to, že účastník byl k jeho zaplacení vyzván a poučen o následcích nesplnění výzvy (odst. 3 tamtéž) a že marně uplynula lhůta k zaplacení. V souladu s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2006, č. j. 1 As 27/2005 - 87, zamítl-li soud návrh na osvobození od poplatkové povinnosti, jímž účastník reagoval na výzvu k zaplacení poplatku, musí účastníka opětovně vyzvat k zaplacení, stanovit mu lhůtu a poučit jej o následcích nesplnění výzvy; k první stanovené lhůtě již nelze přihlížet.

V projednávané věci byl stěžovatel vyzván k zaplacení poplatku v sedmidenní lhůtě usnesením ze dne 6. 2. 2012. Na tuto výzvu však reagoval žádostí o osvobození od soudních poplatků. Tím, že se soud touto žádostí zabýval a rozhodl o ní, byly v souladu s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu zahlazeny následky nezaplacení soudního poplatku ve stanovené lhůtě. Po zamítnutí žádosti byl tak krajský soud povinen vyzvat žalobce opětovně k zaplacení poplatku, stanovit mu k tomu novou lhůtu, třeba i kratší, a poučit jej o následcích nesplnění výzvy (§ 9 odst. 1 a 3 zákona o soudních poplatcích). Krajský soud to však neučinil a poté již bez dalšího řízení zastavil.

Stěžovatel tedy vskutku poplatek nezaplatil, jak se uvádí v odůvodnění usnesení krajského soudu; nezaplatil jej ovšem v důsledku opomenutí soudu opětovně jej k zaplacení vyzvat. To nemůže jít k jeho tíži, a už vůbec to nemůže vést k zastavení řízení podle § 9 zákona o soudních poplatcích. Toto ustanovení totiž jako předpoklad zastavení řízení vyžaduje nejen to, že účastník nezaplatil poplatek, ale také že k tomu byl řádně vyzván. Tak tomu však v této věci nebylo.

Námitka stěžovatele, dle které krajský soud nerozhodl o jeho žádosti o ustanovení zástupce je dle ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná, neboť se zcela mýjí s rozhodovacími důvody soudu. Ze soudního spisu kasační soud ověřil, že v řízení vedeném u krajského soudu pod sp. zn. 10 Na 1/2012 stěžovatel o ustanovení zástupce nežádal. Kasační soud pro úplnost uvádí, že stěžovatelem v kasační stížnosti uváděné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. Aprn 3/2012 se týkalo tvrzených průtahů ve věci sp. zn. 1 As 14/2012, nikoli řízení, které je předmětem kasačního přezkumu v projednávané věci.

Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2013

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu